

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ

Актуальні питання законодавства

23 квітня 2025 року

**Біла Церква
2025**

здобути практичні навички. Саме тому вивчення діяльності юридичних клінік є актуальним і важливим напрямом для розвитку юридичної освіти в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України “Про вищу освіту”. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення 18.04.2025);
2. Дубчак Н. С. Досвід організації та діяльності юридичних клінік в країнах правової системи англо-американського типу. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». 2013. № 21. Ч. II. Том 1. С. 36 – 38.
3. Галай А. В. Спеціалізація юридичних клінік в Україні : quo vadis. Науковий часопис Національної академії прокуратури України. 2016. № 1. С. 10–18.
4. Юркевич І. В. Роль юридичних клінік у підготовці професійних юристів. Актуальні проблеми правознавства. 2020. № 2 (22). С. 131–135.

УДК 35.07//08(477):005/2’06

ГУЛЬКО Я.О., здобувач вищої освіти

Науковий керівник – **БРОВКО Н.І.**, д-р юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ДО ПИТАННЯ ЩОДО КОНСТИТУЦІЙНОГО СКЛАДУ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

У статті розглядається питання конституційного складу Верховної Ради України, яка є єдиним органом законодавчої влади. Особлива увага приділяється історичному формуванню кількісного складу парламенту, його закріпленню в Конституції України, а також сучасним дискусіям щодо доцільності його зміни. Аналізується як вітчизняний, так і зарубіжний досвід, зокрема правило кореня куба Рейна Таагепери, що використовується для визначення оптимальної кількості парламентарів. Обґрунтовано переваги та недоліки потенційного зменшення кількісного складу Верховної Ради. Зроблено висновок, що чинна чисельність у 450 депутатів є обґрунтованою та відповідає демократичним засадам представництва.

Ключові слова: конституційний склад, Верховна Рада України, законодавча влада, кількісний склад депутатів, парламент.

Верховна Рада України - єдиний орган законодавчої влади. Чисельність депутатів (кількісний склад) парламенту чітко визначена й закріплена в Конституції України. Конституційний склад Верховної Ради- чотириста п’ятдесят народних депутатів...» [1]. Однак суперечки щодо оптимальної кількості парламентарів тривають і досі.

Кількісний склад Верховної Ради бере свій історичний початок з часів Української Центральної Ради, коли кількість депутатів становила 822 особи. В Конституції УЦР є згадка про кількість виборців на 1 мандат: «...Вибори мають бути впорядковані так, щоб один депутат припадав приблизно на сто тисяч людності і щоб при виборах ніхто не мав другого голосу»[3 с.4].

Склад Верховної Ради УРСР становив 650 осіб, проте у 1989 році вказаний кількісний склад було скорочено до 450 парламентарів. З урахуванням такої логіки законодавці використали таку чисельність закріпивши цю норму у Конституції України 1996 року.

Проаналізуємо процедуру визначення кількості парламентарів Верховної Ради. У мажоритарній виборчій системі кількість депутатів дорівнює кількості одномандатних округів. Таким чином, від кожного виборчого округу обирають одного депутата. Розрахунок числа депутатів за пропорційною виборчою системою залежить від того, яку кількість відсотків голосів виборців отримає кандидат від партії.

Одним із методів визначення кількості парламентарів є правило кореня куба, яке запропонував естонський політолог Рейн Таагепера. Разом з Метью С. Шугартом він провів дослідження парламентських систем різних країн і дійшов висновку, що кількість депутатів

у найбільшому національному законодавчому органі зазвичай відповідає кубічному кореню від чисельності населення. Іншими словами, кількість представників у парламенті має тенденцію дорівнювати числу, яке при піднесенні до куба приблизно дорівнює кількості виборців. Математичне вираження цього правила наступне: $y = 3 \sqrt{x}$ де y – чисельність депутатів, а x – кількість населення країни [4].

Для порівняння кількісного складу парламенту в Україні та інших країнах проаналізуємо зарубіжне законодавство. Так, у Німеччині чисельність населення становить 83 мільйона осіб. Тобто на один мандат у цій країні припадає 103 тисячі виборців. В Італії показник населення становить 59 мільйона осіб. На один мандат в ній припадає 93 тисячі виборців. У Швеції кількість населення 10,5 мільйона осіб, і на один мандат припадає 30 тисяч виборців. В Україні кількість населення наразі становить 38 мільйона осіб, тому на 1 мандат народного депутата припадає 84 тисячі виборців, що є середнім значенням стосовно інших країн. Досвід інших країн.

Зазначимо, що так як населення України значно скоротилось, питання зменшення кількісного складу парламенту вже поставало. Зокрема, у 2019 році був зареєстрований Проект Закону «Про внесення змін до статей 76 та 77 Конституції України (щодо зменшення конституційного складу Верховної Ради України та закріплення пропорційної виборчої системи)»[2]. Наразі він «очікує розгляду», тому дане питання залишається не вирішеним.

Відповідаючи на питання, щодо переваг прийняття вказаних змін та зменшення кількості парламентарів зазначимо наступне: зменшення кількості народних депутатів призведе до зниження кількості витрат з бюджету, що є позитивним щодо видатків та може бути розцінено як позитив для економіки. Менша кількість парламентарів має призвести до більш якісної законодавчої процедури та організаційної роботи парламенту - будуть швидше формуватись коаліція та опозиція. Тобто прийняття такого законопроекту позитивно по вплине на оптимізацію роботи парламенту. З іншого боку варто виділити недоліки зменшення кількісного складу парламенту. Зі зменшення кількості депутатів спостерігатиметься зменшення представництва інтересів громадян. Також на депутатів покладатиметься більший об'єм повноважень і як наслідок вони не зможуть ефективно виконувати свою роботу.

Таким чином, на нашу думку кількісний склад парламенту 450 депутатів є доцільною і це не потребує змін, адже це може негативно відобразитись на законодавчій процедурі. Враховуючи кількість депутатів в інших країнах, можна сказати, що кількісний склад парламенту в Україні є середньостатистичним

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України. Закон України від 28 червня 2006 року №254к/96-ВР URL:<https://www.president.gov.ua/documents/constitution>.
2. Проект Закону про внесення змін до статей 76 та 77 Конституції України (щодо зменшення конституційного складу Верховної Ради України та закріплення пропорційної виборчої системи)/ URL:http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66257
3. Христюк П. Замітки і матеріали до історії української революції. 1917-1920 рр.: В 4т. Прага, 1921. Ч. 2. С. 174–180. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0002300-18#Text>
4. Громадянська мережа ОПОРА. URL:<https://www.oporaua.org/parliament/iakim-chinom-viznachaietsia-kilkist-deputativ-parlamentu-v-inshikh-krayinakh-19480>

УДК 94(477)"16/17"

ГУЛЬКО Я.О., здобувач вищої освіти
Науковий керівник – **ТЕРЕЩУК М.М.**, канд. юрид. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ГЕТЬМАНЩИНА ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНИЙ ЕТАП СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

У статті проаналізовано історико-правові та політичні особливості Гетьманщини як ключового етапу у

ЗМІСТ

Безуглов І.Є., Сокиринська О.А. Дотримання прав людини в ісламських країнах.....	3
Богданевич Д.І., Мельник В.О. Особливості правового статусу сільськогосподарських товаровиробників.....	5
Гудзікевич Л.І., Макарчук В.В. Правовий статус біженця у Польщі.....	7
Гудзікевич Л.І., Настіна О.І. Правовий статус юридичної клініки як структурного підрозділу закладу вищої освіти.....	10
Гулько Я.О., Бровко Н.І. До питання щодо конституційного складу Верховної Ради.....	12
Гулько Я.О., Терещук М.М. Гетьманщина як фундаментальний етап становлення української державності.....	13
Дембішка М.С., Макарчук В.В. Правові аспекти повторного медичного огляду військовозобов'язаних.....	15
Дергалюк В.М., Сімакова С.І. Особливості збирання доказів під час розслідування кримінальних правопорушень.....	17
Довгопол А.М., Макарчук В.В. Особливості надання відстрочки від мобілізації окремим категоріям осіб: батьки-одиначки та догляд за особою.....	18
Ігнатенко І.А., Сімакова С.І. Недопустимість доказів у кримінальному процесі.....	21
Ігнатенко І.А., Сімакова С.І. Окремі випадки маніпуляцій конфліктами.....	23
Ігнатенко І.А., Самойлович А.А. Об'єктивна сторона адміністративного правопорушення: актуальні питання.....	25
Казміренко Ю.В., Макарчук В.В. Особливості юридичної відповідальності за порушення міграційного законодавства України.....	27
Катаєв Я.Д., Ковальчук І.В. Міжнародні підходи до діджиталізації механізмів фінансового контролю.....	29
Кириченко В.В., Сімакова С.І. Вплив штучного інтелекту на злочинність в Україні.....	30
Кириченко В.В., Сімакова С.І. Окремі аспекти затримання особи в умовах воєнного стану.....	32
Кириченко В.В., Самойлович А.А. Проблеми виконання судових рішень в адміністративних справах.....	34
Кириченко В.В., Ломакіна І.Ю. Проблема гендерної рівності у трудових відносинах.....	35
Когутенко Д.В., Ковальчук І.В. Актуальні проблеми та аналіз законодавства в сфері ветеринарної медицини.....	36
Кондратенко О.Є., Терещук М.М. Юридичні гарантії законності у банківській сфері.....	38
Костенко Л.І., Макарчук В.В. Правові підстави надання відстрочки від призову на військову службу військовозобов'язаним, які мають трьох та більше дітей до 18 років.....	40
Кузьомко Т.Р., Тимчук І.М. Кібермобінг та мова ворожнечі: як протистояти негативним явищам в онлайн-спілкуванні.....	41
Кузьомко Т.Р., Ордіна Л.Л. Регіональні особливості української писанки.....	44
Кульоміна А.М., Макарчук В.В. Вплив воєнних дій на міграційну політику сусідніх з Україною країн.....	46
Кульоміна А.М., Макарчук В.В. Протидія торгівлі людьми та нелегальній міграції в умовах гуманітарних криз.....	48
Левченко М.С., Терещук М.М. Хотинська битва як поворотний момент у становленні української державності.....	50
Мусієць А.А., Ковальчук І.В. Механізм правового регулювання та його елементи в сучасному правозастосуванні.....	51
Мякушак Б.В., Макарчук В.В. Деякі правові аспекти трудової міграції.....	53
Нечепоренко А.О., Макарчук В.В. Смертна кара як вид покарання за злочини.....	54
Нечепоренко Д.Р., Макарчук В.В. Фіктивний шлюб під час воєнного стану.....	57
Ольшєвська О.С., Макарчук В.В. Ключові напрями реалізації державної політики у сфері національної безпеки та оборони України у 2025 році.....	60
Павленко Є.М., Макарчук В.В. Права дитини у контексті міжнародного міграційного права.....	61
Пархоменко А.Є., Макарчук В.В. Правові підстави оскарження рішення про депортацію іноземців та осіб без громадянства України.....	63